

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Mirosław Major

Protokolant p.o. Stażysty Marta Chmal

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2017 r. w Poznaniu

odwołania **P. S.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

z dnia 4 lipca 2017 r., znak: (...)

w sprawie **P. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje P. S. prawo do emerytury od dnia 16 czerwca 2017 r. z tytułu pracy w warunkach szczególnych,
- 2) zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 lipca 2017 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 31 maja 2017 r., odmówił P. S. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. nie został przez niego udowodniony wymagany co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie zgromadzonych dowodów ZUS uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 r. okres pracy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 14 lat, 7 miesięcy i 15 dni. Nadto, organ rentowy wskazał, że ubezpieczony wykazał 25 lat, 11 miesięcy i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W przepisany prawem trybie i terminie odwołanie złożył P. S., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez przyznanie odwołującemu prawa do emerytury, a nadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w N. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz już od momentu, gdy w 1979 r. powrócił z wojska, a nie dopiero w uznanym przez ZUS okresie od 1 września 1983 r. do 31 stycznia 1992 r. Zdaniem odwołującego, dowodem na ww. okoliczność jest w szczególności dokumentacja placowa, z której wynika, że wśród składników wynagrodzenia odwołującego znajdował się dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, a ponadto książeczka spawacza, z której wynika, iż w okresie od 30 listopada 1979 r. do 13 czerwca 1980 r. P. S. odbył kurs spawania gazowego.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, powtarzając argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Zakład wskazał, że ze świadectwa pracy odwołującego wystawionego przez Przedsiębiorstwo (...) w N. wynika, iż ubezpieczony zajmował stanowisko spawacza dopiero od dnia 1 września 1983 r. Natomiast we wcześniejszym okresie, którego zaliczenia domaga się odwołujący, był on zatrudniony jako „ślusarz – pomocnik spawacza”, a takie stanowisko nie figuruje w wykazie prac w szczególnych warunkach. Również z innych dokumentów zawartych w aktach organu rentowego wynika, że odwołujący w spornym okresie pracował jako ślusarz.

Na rozprawie w dniu 26 października 2017 r. pełnomocnik odwołującego wniósł o zaliczenie jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w N. od początku czerwca 1979 r. do końca sierpnia 1983 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. S. urodził się w dniu (...) i z zawodu jest ślusarzem - mechanikiem. Odwołujący na dzień składania wniosku o emeryturę pozostawał w stosunku pracy.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. odwołujący legitymował się ogólnym stażem pracy, wynoszącym co najmniej 25 lat dla mężczyzny oraz okresem pracy w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 14 lat, 7 miesięcy i 15 dni.

Bezsporne, a nadto dowód: odpis świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej – k. 10 akt osobowych odwołującego (koperta k. 39); odpis świadectwa ukończenia nauki zawodu – k. 11 akt osobowych odwołującego (koperta k. 39); wniosek o emeryturę z dnia 31 maja 2017 r. – k. 3 akt emerytalnych odwołującego; decyzja z dnia 4 lipca 2017 r. – k. 32 akt emerytalnych odwołującego

W okresie od 1 września 1983 r. do 31 stycznia 1992 r. P. S. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w N.. Początkowo jako uczeń, a następnie od 1 września 1975 r. jako pracownik w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący z tytułu powyższego zatrudnienia otrzymał zwykle świadectwo pracy z dnia 24 stycznia 1992 r., w którym wskazano, że w okresie zatrudnienia odwołujący zajmował stanowisko: ucznia w zawodzie mechanika samochodowego, monter a wewnętrznych instalacji, ślusarza remontowego, ślusarza – pomocnika spawacza, a od dnia 1 września 1983 r. stanowisko spawacza.

W początkowym okresie zatrudnienia odwołujący wykonywał prace ślusarskie i spawalnicze (mieszane). Następnie od dnia 28 kwietnia 1977 r. do dnia 11 kwietnia 1979 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Do pracy w Przedsiębiorstwie (...) w N. powrócił w dniu 10 maja 1979 r. Od tego momentu aż do rozwiązania stosunku pracy, odwołujący w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie prace polegające na spawaniu, pomimo tego, że początkowo nie posiadał do tego formalnych uprawnień. Dopiero bowiem w okresie od 30 listopada 1979 r. do 13 czerwca 1980 r. odwołujący – po godzinach pracy – odbył przeszkolenie (kurs) w zakresie spawania gazowego i uzyskał uprawnienia spawalnicze.

W spornym okresie odwołujący należał do trzyosobowej brygady, w skład której wchodził - oprócz odwołującego - świadek W. S. oraz W. Ś.. Kierownikiem oddziału, w którym pracował odwołujący był świadek C. D..

Do roku 1982 r. brygada, w której pracował P. S., zajmowała się budową szklarni. Do obowiązków odwołującego należało wówczas spawanie materiałów przygotowywanych przez pozostałych członków brygady. Jedynie sporadycznie zdarzały się sytuacje, w których odwołujący musiał coś dociąć czy przynieść (zajmowało to

około pół godziny dziennie i nie zdarzało się każdego dnia). Po zakończeniu budowy szklarni, do zakresu obowiązków odwołującego należało spawanie elementów ogrodzeniowych, palet do beczek metalowych, palet magazynowych oraz pojemników magazynowych. Na hali, na której pracował odwołujący, panowało zadymienie wynikające ze spawania.

Z tytułu pracy w szczególnych warunkach odwołujący od czerwca 1979 r. do końca zatrudnienia (tj. 31 stycznia 1992 r.) otrzymywał dodatek pieniężny za pracę w warunkach szkodliwych oraz posiłki regeneracyjne (zupy).

Z powyższego zatrudnienia P. S. w Przedsiębiorstwie (...) w N., organ rentowy zaliczył jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach jedynie okres od 1 września 1983 r. do 31 stycznia 1992 r.

Dowód: świadectwo pracy z dnia 24 stycznia 1992 r. – k. 1 akt osobowych odwołującego (koperta k. 39) oraz k. 4 akt (...) odwołującego; umowa nr (...) -2 z pracownikiem młodocianym – k. 16 akt osobowych odwołującego (koperta k. 39); kserokopia książeczki wojskowej – k. 14 akt (...) odwołującego; karta obiegowa zmiany z dnia 10 maja 1979 r. – k. 47 akt osobowych odwołującego (koperta k. 39); odpis książki spawacza nr (...) – k. 12 akt osobowych odwołującego (koperta k. 39); zaświadczenie ukończenia kursu – k. 13 akt osobowych odwołującego (koperta k. 39); książeczka spawacza – k. 16; zeznania świadka C. a D. ego – k. 40v oraz e-protokół (płyta CD na k. 44); zeznania świadka W. S. – k. 40v-41 oraz e-protokół (płyta CD na k. 44); zeznania świadka W. Ś. – k. 41 oraz e-protokół (płyta CD na k. 44); zeznania odwołującego – k. 41-42 oraz e-protokół (płyta CD na k. 44); karty wynagrodzeń – w aktach osobowych odwołującego (koperta k. 39); decyzja z dnia 4 lipca 2017 r. – k. 3 2 akt emerytalnych odwołującego

W okresie od 1 września 1992 r. do 15 grudnia 1994 r. odwołujący był zatrudniony na stanowisku traktorzysty w (...) Skarbu Państwa (...) Zakład (...), a następnie od dnia 19 grudnia 1994 r. do dnia 18 marca 1995 r. oraz od dnia 20 marca 1995 r. do chwili obecnej w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. z siedzibą we L. jako spawacz.

Powyższe okresy zatrudnienia, z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków chorobowych, organ rentowy uwzględnił jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Dowód: świadectwo pracy z dnia 21 grudnia 1994 r. – k. 5 akt (...) odwołującego; zaświadczenie z dnia 12 czerwca 2017 r. – k. 24 akt emerytalnych odwołującego; odpowiedź na odwołanie - k. 17v

W dniu 31 maja 2017 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę. W postępowaniu przed ZUS odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze łącznym 25 lat, 11 miesięcy i 26 dni.

Łącznie ZUS uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 r. staż pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze 14 lat, 7 miesięcy i 15 dni, w tym okresy:

- od 1 września 1983 r. do 31 stycznia 1992 r.,
- od 1 września 1992 r. do 31 sierpnia 1993 r.,
- od 13 września 1993 r. do 20 czerwca 1994 r.,
- od 27 czerwca 1994 r. do 9 grudnia 1994 r.,
- od 19 grudnia 1994 r. do 18 marca 1995 r.,
- od 20 marca 1995 r. do 19 maja 1996 r.,
- od 4 czerwca 1996 r. do 12 maja 1997 r.,
- od 19 maja 1997r. do 31 grudnia 1998 r.,

z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków chorobowych.

W dniu 4 lipca 2017 r. organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję odmowną.

Ubezpieczony ukończył 60 lat w dniu (...)

Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Bezsporne

Zebrane w sprawie dokumenty oraz dokumenty znajdujące się aktach organu rentowego Sąd uznał za wiarygodne, zostały bowiem sporządzone przez uprawnione podmioty w zakresie ich kompetencji. Autentyczność powyższych dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a również Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Zauważyć przy tym należy, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c. także wtedy, gdy wydane zostaje przez urząd administracji państwowej (wyrok SN z 20 lutego 1991 r., I PR 422/90, LEX nr 14682). Zgodnie natomiast z art. 245 k.p.c., dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Wskazanie przez pracodawcę określone stanowiska pracy nie przesądza jeszcze o konkretnym zakresie czynności ubezpieczonego na tym stanowisku, a to zakres faktycznie wykonywanych czynności w środowisku niekorzystnie oddziałującym na organizm, a nie sama nazwa tego stanowiska, prowadzi do uznania tych czynności za okres pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie natomiast z art. 473 § 1 k.p.c., w sprawach dotyczących postępowań odrębnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co usprawiedliwiało przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, pomimo faktu wydania przez zakład pracy „zaświadczenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach”.

Sąd uznał za wiarygodne i przydatne do ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy zeznania świadków C. D., W. S. oraz W. Ś.. Zeznaniami ww. świadków Sąd dał w pełni wiarę, gdyż były one spójne i logiczne, a nadto niesprzeczne ze sobą i ze zgromadzoną dokumentacją.

Świadkowie W. S. oraz W. Ś. pracowali razem z odwołującym w jednej brygadzie, natomiast świadek C. D. był kierownikiem oddziału, w którym pracował odwołujący. Zatem nie ulega wątpliwości, że ww. mieli możliwość bezpośredniej obserwacji pracy P. S.. Świadkowie potrafili wskazać zakres faktycznych obowiązków odwołującego jako spawacza oraz wymiar jego czasu pracy. Z zeznań świadków wynika, że do roku 1982 r. brygada, w której pracowali wraz z odwołującym zajmowała się budową szklarni. Do obowiązków odwołującego należało wówczas spawanie materiałów przygotowywanych przez pozostałych członków brygady. Natomiast po zakończeniu budowy szklarni do zakresu obowiązków odwołującego należało spawanie elementów ogrodzeniowych, palet do beczek metalowych, palet magazynowych oraz pojemników magazynowych. Świadkowie zgodnie podawali, że odwołujący jedynie sporadycznie wykonywał inne obowiązki niż spawalnicze. Nadto świadek S. potwierdził, że w zakładzie pracy (...) obowiązki spawacza wykonywali nawet ci pracownicy, którzy nie przebyli kurs spawalniczego.

Zeznania świadków korespondują z treścią zeznań odwołującego, a nadto nie zawierają sprzeczności wobec informacji uzyskanych przy pomocy dowodów z dokumentów.

Zeznania odwołującego Sąd ocenił jako w pełni wiarygodne, gdyż znajdowały one potwierdzenie w zeznaniach ww. świadków i w zgromadzonej dokumentacji. Odwołujący w sposób szczegółowy opisał przebieg swojego zatrudnienia oraz wskazał, że w spornym okresie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz, a jedynie sporadycznie wykonywał obowiązki ślusarskie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1383), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Zgodnie z art. 184 w/w ustawy emerytalnej w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 3, poz. 43 ze zmianami), ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948 r. nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek 60 lat dla mężczyzn,
- 2) na dzień 1 stycznia 1999 r. ma udowodniony okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat i okres pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie zaś do treści § 2 pkt 1) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 3, poz. 43 ze zmianami), okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, natomiast w myśl § 2 pkt 2) rozporządzenia okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki – osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia (zgodnie z § 3 rozporządzenia - 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną było ustalenie czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było sporne, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości, że odwołujący posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, osiągnął wiek 60 lat w dniu 16 czerwca 2017 r. oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Bezspornym było, że odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 14 lat, 7 miesięcy i 15 dni, w tym w okresach:

- od 1 września 1983 r. do 31 stycznia 1992 r.,
- od 1 września 1992 r. do 31 sierpnia 1993 r.,
- od 13 września 1993 r. do 20 czerwca 1994 r.,
- od 27 czerwca 1994 r. do 9 grudnia 1994 r.,
- od 19 grudnia 1994 r. do 18 marca 1995 r.,
- od 20 marca 1995 r. do 19 maja 1996 r.,
- od 4 czerwca 1996 r. do 12 maja 1997 r.,
- od 19 maja 1997 r. do 31 grudnia 1998 r.,

z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków chorobowych.

Sporny pozostawał zatem charakter pracy wykonywanej przez odwołującego w Przedsiębiorstwie (...) w N. od początku czerwca 1979 r. do końca sierpnia 1983 r. (tj. przez 4 lata i 3 miesiące).

W postępowaniu sądowym toczącym się z odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego dopuszczalne jest przeprowadzenie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo odwołującego do świadczenia (w tym – także dowód z zeznań świadków) i to zarówno wtedy, gdy pracodawca wystawił wspomniane świadectwo pracy, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionuje jego treść, jak i wówczas, gdy dokument taki z żadnych przyczyn nie może być sporządzony (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 grudnia 2004 r., III AUa 2474/03). Orzecznictwo Sądu Najwyższego przyjmuje, że „wykonywanie pracy w szczególnych warunkach (...) może być udowodnione wszystkimi dostępnymi środkami dowodowymi” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1998 r., II UKN 357/98), a „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach (...) mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy” (uchwała SN z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84; podobnie uchwała z 21 września 1984 r., III UZP 48/84).

Sąd Okręgowy podzielając ten pogląd, przeprowadził postępowanie dowodowe na okoliczność, czy praca odwołującego w podanym wyżej okresie i zakładzie pracy była pracą w szczególnych warunkach.

Z treści powołanych wyżej przepisów oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 3, poz. 43 ze zmianami) wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy, czyli przez 8 godzin dziennie, jeśli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy, w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy określony w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. (por. również wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07. z 06 grudnia 2007 r., III UK 66/07. z 04 października 2007 r., I UK 111/07, z 19 września 2007 r., III UK 38/07, z 14 września 2007 r., III UK 27/07).

W wykazie A dział XIV pkt 12 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazano, że do prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zalicza się prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym.

Zdaniem Sądu, postępowanie dowodowe, w szczególności zeznania odwołującego i zeznania świadków wskazują jednoznacznie, że odwołujący wykazał, iż przez co najmniej 15 lat wykonywał prace w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym. Powyższe znalazło potwierdzenie zarówno w zeznaniach przesłuchiwanych świadków, jak i w zeznaniach samego odwołującego.

W spornym okresie odwołujący należał do trzyosobowej brygady, w skład której wchodził - oprócz odwołującego - świadek W. S. oraz W. Ś.. Kierownikiem oddziału, w którym pracował odwołujący, był świadek C. D..

Do roku 1982 r. brygada, w której pracował P. S., zajmowała się budową szklarni. Do obowiązków odwołującego należało wówczas spawanie materiałów przygotowywanych przez pozostałych członków brygady. Jedynie sporadycznie zdarzały się sytuacje, w których odwołujący musiał coś dociąć czy przynieść (zajmowało to około pół godziny dziennie i nie zdarzało się każdego dnia). Po zakończeniu budowy szklarni, do zakresu obowiązków odwołującego należało spawanie elementów ogrodzeniowych, palet do beczek metalowych, palet magazynowych oraz pojemników magazynowych. Na hali, na której pracował odwołujący, panowało zadymienie wynikające ze spawania.

Z tytułu pracy w szczególnych warunkach odwołujący od czerwca 1979 r. do końca zatrudnienia (tj. 31 stycznia 1992 r.) otrzymywał dodatek pieniężny za pracę w warunkach szkodliwych oraz posiłki regeneracyjne (zupy).

Z poczynionych przez Sąd ustaleń, w szczególności z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków i odwołującego, wynika, że P. S. co najmniej od 1 czerwca 1979 r. (bowiem jak już była mowa wyżej - od tego momentu otrzymuje on dodatek za pracę w warunkach szkodliwych) wykonywał wyłącznie prace polegające na spawaniu, pomimo tego, iż początkowo nie posiadał do tego formalnych uprawnień. Dopiero bowiem w okresie od 30 listopada 1979 r. do 13 czerwca 1980 r. odwołujący – po godzinach pracy – odbył przeszkolenie (kurs) w zakresie spawania gazowego i uzyskał uprawnienia spawalnicze. Niemniej, nawet gdyby uznać jako okres pracy w szczególnych warunkach jedynie okres od uzyskania przez odwołującego uprawnień spawalniczych, tj. od dnia 14 czerwca 1980 r., to i tak odwołujący legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, biorąc pod uwagę uznany przez ZUS okres takiej pracy w wymiarze łącznym 14 lat, 7 miesięcy i 15 dni.

W tym miejscu podkreślić trzeba, że nie można uznać, iż incydentalnie wykonywane drobnych prac monterskich czy ślusarskich może wpłynąć na ogólną ocenę charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, prowadząc ostatecznie do – wyprowadzonego przez pozwanego – wniosku, że wnioskodawca nie wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. Takie twierdzenie jest z całą pewnością zbyt daleko idące. Prezentowany pogląd nie jest odosobniony. Tożsame stanowisko zajął bowiem Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, wskazując w wyroku z dnia 29 marca 2012 r. (III AUa 103/12, LEX nr 1136102), że w myśl orzecznictwa Sądu Najwyższego, należy w sposób szeroki rozumieć pojęcie „prac przy spawaniu”, wymienionych w pkt 12 Działu XIV Wykazu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1983 r. Za prace te należy uznać prace wykonywane w przebiegu procesu spawania. W pojęciu tym zawierają się bowiem wszystkie prace, także niezwiązane z przebiegiem spawania, jednakże stanowiące „pewien ciąg technologiczny umożliwiający osiągnięcie efektu finalnego”. Nie inaczej we wskazanym zakresie wypowiedział się również Sąd Najwyższy, wskazując w wyroku z dnia 27 stycznia 2012 r. (II UK 103/11, LEX nr 1130388), że z załącznika do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - wykaz A, dział XIV, poz. 12, wynika, że nie chodzi tylko o samo spawanie jako czynność, lecz o prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowowodorem, co niewątpliwie może dotyczyć też innych czynności, jednak tylko tych, które funkcjonalnie (przedmiotowo) łączą się z pracą przy spawaniu. Skoro tak, to nie sposób uznać, by podejmowanie się przez ubezpieczonego wykonania prac ślusarskich związanych z procesem spawania, lub nawet pozostających poza nim, ale o znaczeniu incydentalnym mogło wpłynąć na ogólną ocenę charakteru jego zatrudnienia.

Powyższe stanowisko znajduje także uzasadnienie w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 25 maja 2017 r., sygn. akt III UK 123/16, LEX nr 2312221, Sąd Najwyższy wskazał, że określenie prace „przy spawaniu” obejmują wyłącznie prace wykonywane w przebiegu procesu spawania, a więc czynności związane ze spawaniem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2017 r., I UK 34/16, LEX nr 2269196 i powołane tam wcześniejsze orzeczenia). Jednoznacznie przyjęto również, że do czynności związanych ze spawaniem nie należą prace ślusarskie, montażowe i malarskie, jeżeli nie są objęte procesem spawania, a co najwyżej stanowią etap przygotowania do tego procesu lub obejmują czynności wykończeniowe po jego zakończeniu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2011 r., II UK 106/11, LEX nr 1130389, czy z dnia 20 listopada 2014 r., I UK 127/14, LEX nr 1552141).

W niniejszej sprawie etapem „przygotowania do procesu spawania” zajmowali się pozostali członkowie brygady, natomiast sam odwołujący – jedynie spawaniem, ewentualnie sporadycznymi czynnościami wykonywanymi w przebiegu procesu spawania, takimi jak, np. docięcie spawanego materiału.

W świetle tak dokonanych ustaleń faktycznych wskazać jeszcze należy, że bez znaczenia dla oceny charakteru zatrudnienia wnioskodawcy pozostawał fakt, iż w świadectwie pracy stanowisko odwołującego w spornym okresie określano było jako ślusarz remontowy, ślusarz – pomocnik spawacza, albowiem przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że ubezpieczony w spornym okresie pracował jako spawacz. Podkreślić bowiem należy, że zgodnie z ugruntowanym już stanowiskiem Sądu Najwyższego, dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach, to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach

pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 9504262; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012 r. III AUa 1731/11, LEX nr 1129733). Powyższe zaś świadczy o tym, że nawet jeśli w niektórych dokumentach znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego w sposób nieprawidłowy została wskazana nazwa stanowiska zajmowanego przez ubezpieczonego, to i tak nie może to być decydującym kryterium w zakresie jego oceny pod kątem zakwalifikowania do prac wykonywanych (czy też nie) w szczególnych warunkach, zwłaszcza wobec kategoriycznych i w pełni wiarygodnych zeznań powołanych w sprawie świadków, zeznań odwołującego oraz informacji wynikających z akt.

W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 r. posiadał znacznie ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a więc spełnił wszystkie warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

Stosownie do art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Termin powstania prawa do emerytury reguluje przepis art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, który stanowi, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wniosek o przyznanie prawa do emerytury ubezpieczony złożył w dniu 31 maja 2017 r., a wiek emerytalny osiągnął w dniu 16 czerwca 2017 r., dlatego należało przyjąć, że prawo do emerytury odwołujący nabył poczynając od daty ukończenia wieku.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz przywołanych przepisów prawa materialnego - zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu P. S. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 16 czerwca 2017 r. (pkt 1 wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt. 2) wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 oraz § 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1804), w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia odwołania, mając na uwadze nakład pracy pełnomocnika odwołującego (sporządzenie odwołania oraz uczestnictwo w jednym terminie rozprawy), a także stopień skomplikowania sprawy, która nie wymagała przeprowadzenia rozbudowanego postępowania dowodowego.

/-/ Mirosław Major